

—провести консультативну роботу з викладачами, щодо користування функцією «Особистий кабінет».

Але, безумовно, ці кроки є лише першими на шляху забезпечення прозорості та відкритості системи оцінювання, а застосування інформаційних технологій є лише інструментом, що забезпечує вирішення поставлених завдань.

Щодо контролю якості знань взагалі, на даному етапі реалізації ідей Болонського процесу на ВНЗ покладена відповідальність за розвиток внутрішньої культури якості.

Як свідчить світовий досвід, задача формування культури якості є подвійною: по-перше, слід систематизувати стандарти та дії ВНЗ, враховуючи концентрацію професійного досвіду на нижчих рівнях ієрархії; по-друге, необхідно розробити набір стандартів та критеріїв, що дозволять у прозорій та конструктивній формі оцінювати якість навчального процесу, залишаючи простір для індивідуальних ініціатив.

Подальший розвиток сформованої культури якості можливий лише за наступних умов: ефективне керівництво та формування співтовариства (на противагу адміністративним заходам); розвиненість стратегічного мислення, що базується на адекватному аналізі діяльності ВНЗ; наявність достатніх фінансових і людських ресурсів (у т.ч. схем розвитку персоналу). Виконання цих умов може бути забезпечено лише автономними ВНЗ, націленими на побудову сильних академічних спільнот.

*Лавриненко В. М., канд. екон. наук, доц.,
кафедра історії економічних вчень
та економічної історії*

СПІВВІДНОШЕННЯ МЕТИ І ЗАСОБУ В ОЦІНЮВАННІ ІСТОРИКО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗНАЙ СТУДЕНТІВ

Сучасна економічна освіта заснована на ідеях неолібералізму, з його осмисленням етики ринку, зазнає змін у багатьох суспільствах, й українському зокрема. Дієвість цих змін полягає в усвідомленні нових критеріїв освітнього зростання та професійної компетенції студентів. Вирішенню проблеми сприяє і формування в історико-економічних дисциплінах нового навчального курсу — «Історія економіки та економічної думки». Мета дисципліни спрямована не тільки на пошук і засвоєння економічних знань у просторі і часі цивілізаційного процесу людства, а і на осмислення

впливу політичних, соціальних, духовно-культурних факторів на господарську сферу суспільства і на цій основі формування методологічних засобів економічного мислення, спроможного адекватного оволодівати реаліями ХХІ ст.

Проблемно-орієнтована освіта передбачає зосередження навчального процесу не лише на викладанні змісту предмету дисципліни, але і на формуванні знань і ставлень людини. Відповідно, радикально змінюються і функції та методи педагогічної діяльності з метою перетворення знань на рівні доктрини в знання на рівні логосу. За цих умов оцінювання знань студентів полягає не тільки у визначенні рівня засвоєння знань, умінь та навиків відповідних вимог навчальних програм, але і їх зв'язку із політичними, правовими, господарськими реаліями суспільного життя.

Концепти економічного знання та історико-економічної реальності в соціологічній інтерпретації пояснюють формування знань як соціальний процес, а під реальністю розглядають усе те, що вважається реальністю у тому чи іншому суспільстві. Що ж повинно бути враховано в процесі оцінювання знань? Вирішення проблеми пов'язано із аналізом значення поняття «історико-економічні знання». Предметне значення, що зокрема фіксується в словниках, відноситься до предмету дослідження філологів (лінгвістів), а вивчення **сміслів** завдання теоретиків у галузі історії, філософії, економіки. В загальному вигляді історичний аспект знань має три основних значення:

1. вид знань;
2. вид тексту;
3. вид реальності (сукупність події і фактів).

Наявність в історичних-економічних знаннях трьох значень (знання, текст і реальність) визнає необхідність їх виділення в процесі оцінювання, як окремих елементів, так і у їх взаємозв'язку. Текст являється реальністю, а соціальна реальність включає в себе тексти; знання виражається в текстах, а тексти представляють собою об'єкт знання; знання відображає реальність і одночасно будує її. В практичній площині це дозволяє визначити такі критерії оцінювання знань студентів, як: засвоєння матеріалу навчальної програми; ознайомлення з додатковою літературою, застосування знань у поясненні реальних процесів еволюції економічної реальності національного та світового господарства.

Компонент «сміслу» історико-економічних знань визначає зміст даного значення, його специфічні риси, характерні особливості, які і дозволяють відрізнити їх від інших. Ранні розвідки історико-економічних досліджень мали описовий характер: у них відтво-

рювалися окремі господарські явища, факти і події, але поступово господарська сфера суспільства почала визначатися не історичним, а економіко-теоретичним змістом.

З точки зору об'єкту, історико-економічні дослідження почали охоплювати майже усі питання господарського розвитку суспільства.

По-перше, розглядаються усі типи «ринків»: товарів/послуг, праці, капіталу/грошей та ін., як на макро-, так і на мікрорівні. Значне місце займає «галузева» проблематика (аграрна історія, історія промисловості, торгівлі, грошей та фінансів).

По друге, вивчаються типи «економічних суб'єктів»: домогосподарства, фірми, держава, фінансові посередники, зовнішньоекономічні суб'єкти. Значна роль приділяється інституційним аспектам економічної теорії.

Отже, теоретична реконструкція смислу історико-економічних знань надає можливість у процесі оцінювання знань студентів визначати їх можливість встановлювати зв'язки з іншими галузями знань, які вивчаються в університеті, що сприятиме вичерпному розумінню реальності.

Лаврененко В. В., канд. екон. наук, доцент,
Тонюк М. О., канд. екон. наук, старш. викл.,
Литюга Ю. В., канд. екон. наук, асистент.
кафедра економіки підприємств

АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

Орієнтація сучасної освіти на західноєвропейські зразки спрямована на формування неповторної, унікальної, творчої особистості, яка б упродовж усього життя навчалась, уміла використовувати свої знання та приносила користь собі та суспільству. Таким чином, необхідно щоб теоретичні знання, одержані студентом взагалі, та з дисципліни «Економіка підприємства» зокрема, не існували самі по собі, а максимально повно використовувалися в його практичній діяльності. Сьогодні кількість інформації з економіки підприємства стала настільки величезною, що вона не може бути засвоєна за досить короткий термін навчання, якщо її не упорядкувати на принципово нових засадах:

І. Підвищення системності, загальності і функціонованості основних понять курсу економіки підприємства в процесі навчання.